Institut del Teatre
Exposicions

mae | Centre de Documentació i Museu de les Arts Escèniques

LA MEMÒRIA DE LES ARTS EFÍMERES

Documentar el passat per construir el futur de les arts escèniques

Diputació Barcelona | Institut del Teatre

Tot espectacle és un acte social. En un espai i un temps concrets, es produeix una acció perquè la vegin diversos espectadors alhora. D'aquesta manera, la societat i el teatre se situen cara a cara, es miren com en un mirall i es reconeixen mútuament.

Però les arts escèniques ho són també de l'efímer. Allò que passa al teatre cau en l'oblit després de cada funció. Només ressona en la memòria dels actors i espectadors, en els mites de la saviesa popular i en les grans icones de l'escena. Així, avui conviuen en el nostre subconscient cultural la lluita de l'individu de *Terra baixa*, la imatge del botiguer garrepa de l'*Auca del Senyor Esteve* i l'ideal de llibertat de *Mar i cel*. Històries que comparteixen l'imaginari col·lectiu amb Romeus i Julietes, avars, enemics del poble i Juan Tenorios per crear un marc de coneixement compartit, un context cultural únic i universal.

La història del teatre s'escriu a base de fragments: textos dramàtics, apunts de direcció, programes de mà, escenografies, vestuari, models, titelles, fotografies... El Museu de les Arts Escèniques de l'Institut del Teatre (fundat el 1923) aplega tot aquest material i el classifica per facilitar l'estudi d'una història que té, encara, molt a dir.

El MAE

La tasca del Museu de les Arts Escèniques de l'Institut del Teatre és preservar la memòria d'allò que ha estat el teatre, la dansa, el music-hall i els titelles a casa nostra, però també ordenar i divulgar el contingut dels seus fons. Encara que actualment no disposa d'un espai d'exhibició estable i suficient per a la magnitud del que conté, és un centre de referència internacional.

Té tres seccions: l'arxiu, el museu i la biblioteca. A la biblioteca s'hi conserven més de 125.000 volums, 5.000 manuscrits i més de 8.000 enregistraments audiovisuals. A l'arxiu i el museu s'hi guarden més de 17.000 esbossos escenogràfics, figurins i teatrins, entre els quals hi ha els de Fabià Puigserver, Sigfrid Burmann i altres des del final del segle XIX; 6.500 cartells provinents de tot Europa; més de 150.000 programes de mà i dossiers d'espectacles; 1.000 vestits, entre els quals, les col·leccions de Carmen Amaya, Margarida Xirgu, Enric Borràs, Victòria dels Àngels i la companyia Gelabert Azzopardi; més de 400 titelles, entre els quals les col·leccions d'Ezequiel Vigués "Didó" i de la família Anglès, i les més de 400 obres pictòriques representant escenes o personatges d'obres de teatre, entre els quals de Ramon Casas, Santiago Rusiñol i Marià Andreu. També hi ha més de 150.000 documents personals i l'arxiu fotogràfic supera les 250.000 imatges. Recentment, algunes companyies, com La Fura dels Baus, han donat el seu arxiu històric al MAE.

La sistematització i la divulgació estimulen la recerca. Figures importants de l'escena, com Adrià Gual, Tórtola Valencia i Harry Vernon Tozer, dels quals es conserva el llegat complet, poden ser coneguts, avui, en tota la seva dimensió.

Els investigadors accedeixen al MAE a través del seu web i els seus catàlegs, d'ECLAP (Biblioteca Europea d'Arts Escèniques), de SIBMAS (Associació Internacional de Biblioteques, Museus i Arxius d'Arts Escèniques) i d'ENICPA (Xarxa Europea de Centres d'Informació). Però és en l'àmbit de les noves tecnologies en què s'ha fet un dels avenços més importants, amb el portal Escena Digital (**colleccions.cdmae.cat**). Gràcies a això, els fons de l'arxiu i del museu són, ara, a l'abast de tothom.

Un arxiu per a les arts efímeres.

Direcció del projecte: Jordi Roig Vinyals. Gerent i funcions de Director General de l'IT

Coordinació: Anna Valls Pasola. Directora del MAE.

Comissariat: Carme Carreño Pombar.

Textos: Cesc Martínez.

Fotografies: Paco Amate, Arxiu històric MAE, Arxiu Mas, Jesús Atienza,
Pilar Aymerich, Pau Barceló, Lluís Bartrina, Andreu Basté i Pau Lluís Torrents,

Disseny: Forabord.

‘DE LA TERRA AL SOL’

L’any 1879 es va enlairar un coet des de Barcelona amb destinació al Sol. I hi va arribar en l’espai de temps que durava un espectacle, una comèdia de màgia amb escenografia i vestuari de Francesc Soler i Rovirosa. Què més sabem d’aquell viatge? Algunes coses: que es tractava d’un muntatge de l’anomenat teatre líric, un gènere pràcticament oblidat avui dia i que associaríem amb els musicals i l’òpera.

Figurí de Francesc Soler i Rovirosa per al Comte de Matafaluga a *De la Terra al Sol*, 1879.

Figurins de Francesc Soler i Rovirosa per a un soldat de la Lluna i per a un soldat del Sol.

Teatrí de l’Acte 1r, Quadre 3r, de Francesc Soler i Rovirosa. L’escena representa la platja de Barcelona. Al fons, un gran canó que es perd de vista dirigit als núvols.

Com eren els personatges que hi sortien i l’efecte que devia fer l’escena al llarg de molts quadres només ho sabem gràcies al material que s’ha conservat i que actualment custodia el MAE.

Fotografia del taller d’escenografia de Francesc Soler i Rovirosa, ca. 1879.

Francesc Soler i Rovirosa va ser un dels grans exponents de l’Escola catalana d’escenografia. En la nostra tradició teatral, l’escenografia sempre ha tingut un paper rellevant, i els escenògrafs s’han guanyat, molt sovint, un lloc d’honor entre els creadors. Soler i Rovirosa no va ser l’iniciador de l’Escola, però sí que va donar-li entitat. Per a alguns, encara avui, va ser el més gran de tots. En els dibuixos i les maquetes per a *De la Terra al sol* hi ha jocs de perspectives, sobreposicions i telonets a diferents nivells fets per jugar amb llums i ombres i aconseguir diversos efectes d’il·luminació amb becs de gas.

A més a més, en els esbossos d’aquesta obra hi ha un finíssim sentit de l’humor i, també, algunes imatges que poden recordar el que, anys més tard, faria Georges Méliès en el seu film *Viatge a la Lluna*. De fet, tant l’espectacle de Soler i Rovirosa, escrit per Narcís Campmany i Joan Molas, com la cèlebre pel·lícula de Méliès estaven inspirats en l’obra de Jules Verne.

Escenografia de l’Acte 2n, Quadre 1r, de Francesc Soler i Rovirosa. Fantàstics jardins al parc de la Lluna. Al davant, un capritxós templet del qual sortirà una gran cascada d’aigua natural.

L’humor, el realisme, el gènere líric i la comèdia de màgia són elements d’un teatre popular que, atès el testimoni del treball de Soler i Rovirosa, tenia un grau de qualitat altíssim. Podem figurar-nos l’ambient del teatre, dels molts teatres de l’època, i la cura amb què es cuidaven els detalls i s’intentava atreure el públic.

Escenografia de l’Acte 3r, Quadre 7è, de Francesc Soler i Rovirosa. L’escena figura un lloc despoblat, al sol, minuts abans de la sortida.

Plànol del projecte d’implantació del decorat de l’Acte 2n, Quadre 6è, al Teatre Novetats, 1878.

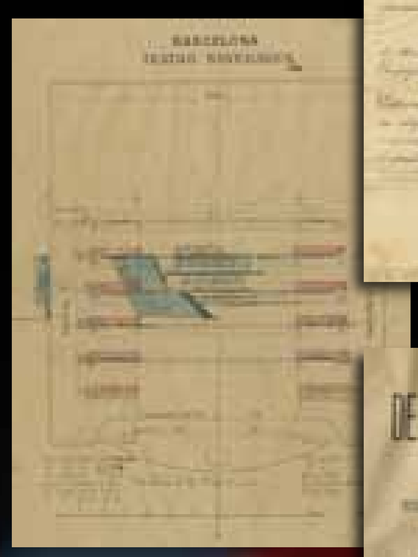

Contracte de la companyia d’assegurances La Paternal i l’escenògraf Francesc Soler i Rovirosa contra incendis i explosions de gas, 1872.

Portada de l’edició de la impremta de Jaume Jepús, 1879.

Monograma de l’escenògraf Francesc Soler i Rovirosa.

TÓRTOLA VALENCIA

Si més enrere citàvem la ballarina Carmen Tórtola Valencia, era per la seva importància com a artista, pel gran èxit que va tenir i pel valor documental de tot el que la seva hereva va donar al MAE. Actualment, és un dels fons importants del Museu, que comprèn fotografies, vestuari, imatges de publicitat i documents d'una de les icones més populars del començament del segle XX.

Fotografies de Tórtola Valencia a *La baiadera*, signades i datades al 1915.

Morta el 1955, en plena nit del franquisme, hauria estat fàcil perdre'n definitivament la memòria. Però el material és tan complet i s'ha conservat en tan bon estat que s'ha pogut estudiar a fons el personatge d'aquella ballarina famosa en el seu temps, la seva biografia i l'impacte social que va tenir, i ha contribuït a la recerca de les arts escèniques d'ara fa un segle. Actualment, molts estudiants i professionals de la dansa veuen en Tórtola Valencia un referent d'actitud creativa i vital.

Retrat de Tórtola Valencia a casa seva, ca. 1920.

Retrat de Tórtola Valencia a casa seva simulant el seu camerino, ca. 1920.

Tórtola Valencia era el reflex sobre l'escenari de l'estètica modernista; va ser musa i mirall d'artistes, provocadora i exemple dels canvis d'una època. El seu perfil de dona amb aires gitanos permetia convertir-la en model de bellesa espanyola i exportar la seva estampa. Però l'èxit de "la gitana de los pies desnudos", com la va batejar Rubén Darío, es devia sobretot al seu estil natural, a la manera amb què interpretava els seus personatges, pràcticament oblidant-se del públic i d'ella mateixa i entrant de ple en el caràcter ferm, luxuriós, exuberant o voluble que corresponia al seu paper.

Dels molts ballets que va interpretar, es va fer especialment coneguda per les seves caracteritzacions de ballarina oriental, sacerdotessa o domadora de serps. A l'època dels grans viatges, la influència de la Xina, el Japó, l'Índia, l'antiga Pèrsia i Turquia era ben present en la producció artística, i anava acompanyada d'un replantejament general dels codis morals clàssics d'Occident. La selecció d'imatges i vestits que podeu veure aquí correspon al ballet *La Baiadera* (1912), en què Tórtola Valencia interpretava una ballarina de l'Índia.

Àlbum de Tórtola Valencia amb una seqüència de fotografies de *La baiadera*, ca. 1915.

Ex libris de Tórtola Valencia.

Escultura en bronze. Josep Viladomat, ca. 1912.

Cartell de Krenes per a Tórtola Valencia, ca. 1919.

Fotografia acolorida a mà de Tórtola Valencia a *La baiadera*, signada i datada al 1915.

Vestit de Tórtola Valencia a *La baiadera* de Leo Delibes, format per dues peces, cosset i faldilla, ca. 1912.

‘TERRA BAIXA’

El teatre de text ha tingut un paper cabdal en la creació d’identitats nacionals. D’ençà del Renaixement i la Il·lustració, el teatre ha creat uns referents que perviuen en la cultura contemporània d’Occident, en alguns casos perquè van fixar models de llengua, com va passar a Anglaterra, Espanya i França. Més tard, la Revolució Industrial va portar nous personatges i nous temes a les obres, i els avenços tècnics van convertir els teatres en autèntics temples de l’art total, és a dir, en la cristal·lització definitiva de la imatge de cada societat.

Fotografia d’Àngel Guimerà envoltat dels protagonistes de les seves obres. Asseguda a la seva dreta, Margarida Xirgu com a Marta de *Terra baixa*, ca. 1924.

La companyia Borràs-Xirgu després d’una funció de *Terra Baixa* al Teatre Novetats de Barcelona, 1931. Drets: Xuclà, Parreño, Ferràndiz, Montero, Martí, Borràs, Gómez i Galceran. Assegudes: Fornés, Xatart, Morera i Xirgu.

Retrat a l’oli de l’actor Enric Borràs en el paper de Manelic. Ramon Casas, ca. 1897.

Dibuix d’Enric Borràs amb Zuloaga. Opisso, ca. 1899.

A Catalunya, Àngel Guimerà va ser el dramaturg que millor va saber copsar l’ideari de les noves classes mitjanes i qui de fet va configurar els cànons del teatre català contemporani. Obres com *Mar i cel* (1888), *Maria Rosa* (1894), *Terra baixa* (1896) o *La filla del mar* (1900) esdevenen clàssics que trobem representats per les grans companyies del país molts anys després de la seva estrena i encara actualment. Reflex d’una època de replantejaments generals, en què l’home s’ha convertit en el centre i el fi de tota activitat, de recerca de la llibertat i de conflicte entre individu i tradició, les obres d’Àngel Guimerà porten tots els ingredients de la modernitat.

Enric Borràs i Margarida Xirgu a *Terra Baixa*, 1931.

L’actor Enric Borràs en el paper de Manelic a *Terra Baixa*, ca. 1897.

Projecte de Josep Cardona per a l’estàtua d’Àngel Guimerà situada a la plaça de Sant Josep Oriol de Barcelona. Bronze. 1909.

Llibre de signatures de condol d’Àngel Guimerà, mort el 18 de juliol de 1924.

El material i les fotografies que exposem mostren una de les grans companyies del país, la d’Enric Borràs, que va ser capaç de posar en escena les obres de Guimerà i d’altres autors amb un nivell d’exigència a l’alçada dels reptes artístics del moment. Les tècniques d’interpretació s’havien adaptat als nous corrents estètics i el teatre ja era matèria d’estudi acadèmic, a casa nostra, des que el 1913 Adrià Gual va fundar i començar a dirigir l’Escola d’Art Dramàtic, actualment Institut del Teatre. Per la companyia d’Enric Borràs, hi van passar actors com Joaquim Montero, que també va ser professor de l’Escola d’Art Dramàtic, i figures com Maria Morera i Margarida Xirgu.

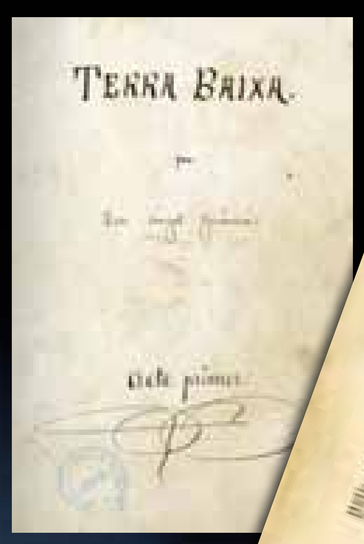

Portada d’una edició manuscrita del text *Terra Baixa*, ca. 1909.

Caricatura del dramaturg Àngel Guimerà. Lluís Bagaria, ca. 1908.

MARIONETES DE BARCELONA

La història de Harry Vernon Tozer és la d'una passió singular. Tozer era un anglès nascut al Paraguai que a mitjan dècada del 1920 va arribar a Barcelona com a enginyer de la companyia elèctrica La Canadenca. S'hi estableix definitivament el 1932 i allà passa els anys de la República, en què construeix la seva primera marioneta i tasta l'espectacle.

Personatges de l'obra *La llegenda de Sant Jordi*, 1945: Princesa, Sant Jordi, Rei i majordoma.

Fotografia de H. V. Tozer manipulant una marioneta, ca. 1985.

Tot i que s'han documentat titelles de fil a Barcelona abans de Tozer, no se'n coneix cap llegat. Ell fou l'iniciador d'una escola de marionetes barcelonina, de la qual beuen actualment una bona quantitat de companyies professionals, algunes de renom internacional.

L'any 1944, el seu *Teatro de Marionetas* es va presentar al Foment de les Arts Decoratives de la mà de Lluís Fontanet, però al final de la dècada dels 50 l'Ajuntament de Barcelona li va prometre un lloc estable del qual finalment es va desdir i el Senyor Tozer, desenganyat, va deixar-ho córrer. No va ser fins al començament dels 70 que el director de l'Institut del Teatre, Hermann Bonnín, va poder recuperar el material i va habilitar un espai perquè hi tingués la seva Escola de Marionetes, que va funcionar fins al 1990. Alguns dels seus alumnes es van convertir en mestres, com l'artista *underground* Pepe Otal, ànima d'un dels centres marionetístics més actius de Barcelona. Altres continuen en actiu, produint espectacles i dedicant-se a la recerca, o bé a la talla de fusta i la construcció de titelles.

El llegat de Harry V. Tozer, que també es conserva sencer al MAE, és, per tant, un testimoni molt valuós de la implantació que ha tingut a casa nostra un art difícil. De cap altra manifestació artística o escola se'n té l'origen directe, i el bon estat de conservació de les peces que va donar el mateix Tozer permeten estudiar-ne la història amb precisió.

Moltes de les obres que va produir estaven dirigides a un públic adult, però també en va fer per a infants, com l'espectacle *La llegenda de Sant Jordi* (1945), del qual són les marionetes que podem veure aquí.

Drac de l'obra *La llegenda de Sant Jordi*, 1945

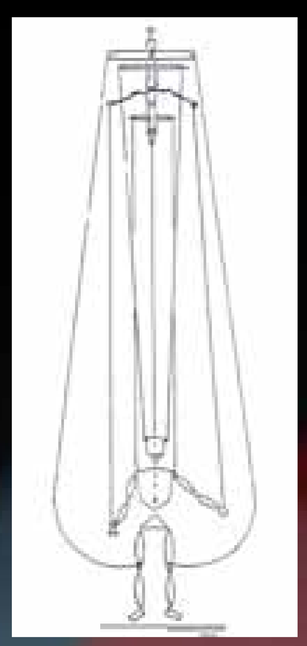

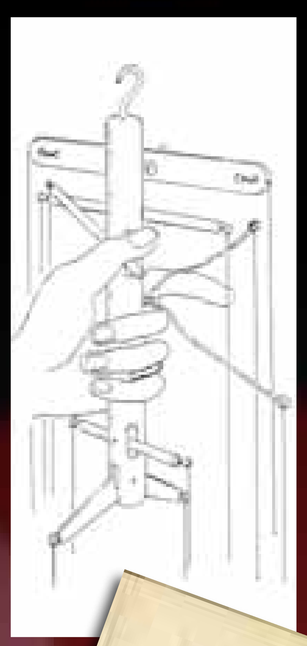

Dibuix del comandament i la marioneta amb els fils corresponents per H. V. Tozer, ca. 1950.

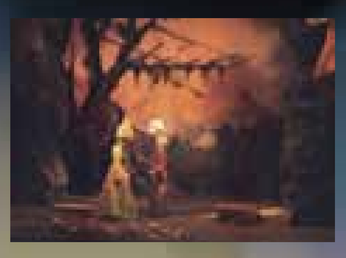

Fotografies d'escena del segon acte de *La llegenda de Sant Jordi*, ca. 1970.

Portada del llibre *La llegenda de Sant Jordi* publicat per l'editorial Selecta, 1952.

H. V. Tozer i la seva companyia *Marionetas de Barcelona* en un assaig, ca. 1950.

‘RONDA DE MORT A SINERA’

La dècada del 1960 va ser una època de resistència i de compromís amb el país i amb la pròpia identitat cultural. Salvador Espriu era punta de llança d’aquella cultura de la resistència i, per aquesta mateixa raó, un símbol. D’altra banda, Ricard Salvat era un home de teatre de trenta anys amb prou

Fotografies d’escena de *Ronda de mort a Sinera* de Salvador Espriu per la Companyia Adrià Gual al Teatre Romea de Barcelona, 1965.

bagatge per abordar una posada en escena que fos una obra total, que representés un trencament amb les formes més convencionals del teatre i que satisfés la necessitat de l’època de produir un art modern. *Ronda de mort a Sinera* va ser un muntatge de Salvat a partir de textos escollits de Salvador Espriu: adaptacions per a teatre dels contes d’*Ariadna al laberint grotesc*, de la *Primera història d’Esther* i *Les cançons d’Ariadna*.

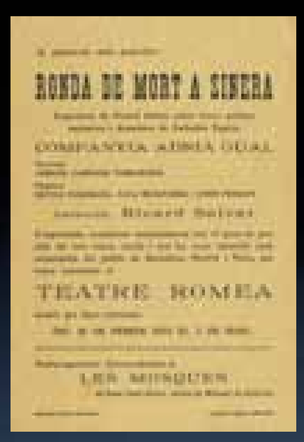

Programa del retorn de *Ronda de mort a Sinera* al Teatre Romea de Barcelona, 1965.

Portada de l’edició del text en català, 1965.

Cartell per a *Ronda de mort a Sinera* al Teatre Romea de Barcelona, 1965.

Aquesta versió de l’univers poètic d’Espriu, la va estrenar l’any 1965 al Teatre Romea la companyia Adrià Gual i va quedar com una fita en la història del teatre català. Amb la *Ronda de mort a Sinera*, el teatre independent s’instituïa com a model, i a partir d’aleshores va guanyar presència i reconeixement tant a dins com a fora del país. Apareixien en escena, a més dels actors, el mateix Salvador Espriu (fent d’Autor), Ricard Salvat (Director) i Armand Cardona Torrandell (Escenògraf).

A diferència del que era fins llavors l’escriptura teatral, *Ronda de mort a Sinera* es basava en una nova concepció de la dramatúrgia, que encara s’utilitza avui dia. Recorrent a fer referència al teatre dins el teatre, l’autor apareixia com un personatge més de l’obra, fent el que també feia simbòlicament en societat, però no era realment l’autor de l’espectacle. Qui s’erigia com a creador per damunt de tot era el director, el mateix Ricard Salvat, a través d’una escriptura de l’espai.

La mostra que teniu aquí reflecteix l’ambició del muntatge i el repte que representava, també per a la gent que ho veia, participar en un acte públic ple de matisos. El paper del director-dramaturg, d’ençà d’aquells anys, ha requerit una profunda preparació acadèmica.

Cartell per a la XXIX Biennale de Venècia, 1970.

Programa dissenyat per Cardona Torrandell per a l’estrena al Teatre Romea de Barcelona, 1965.

Ronda de mort a Sinera es va estrenar dins el Cicle de Teatre Llatí. Programa, 1965.

Foto de la companyia Adrià Gual a l’arribada a l’aeroport de Barcelona després de l’estrena a Venècia, 1970.

Portada i primera pàgina del text mecanografiat de la versió en italià, 1970.

Dibuix de Fabià Slèvia (pseudònim de Fabià Puigserver) del personatge L’Altíssim, 1965.

‘QUIRIQUIBÚ’

Onze anys després de l’estrena de *Ronda de mort a Sinera*, el panorama teatral havia evolucionat molt; s’havia revolucionat. I de nou la responsabilitat del pas endavant que van fer les arts escèniques a casa nostra va recaure, en gran mesura, en un escenògraf.

Figurins de Fabià Puigserver, 1976.

Retrat de Fabià Puigserver, ca. 1976.

Fabià Puigserver va arribar a l’Institut del Teatre convidat per Hermann Bonnín l’any 1970 i va ser una de les figures més destacades de la renovació de l’Escola catalana d’escenografia, juntament amb Iago Pericot. Puigserver havia tornat a Catalunya després d’una infància i una primera joventut a França i a Polònia. Arribat a Barcelona amb vint-i-un anys i llicenciat en Escenografia a l’Escola Superior de Belles Arts de Varsòvia, on havia conegut les avantguardes, va començar a treballar pel seu compte amb grups del teatre independent i amb l’Escola Adrià Gual. Més tard també es va llicenciar en Escenografia a l’IT i hi va acabar dirigint aquest departament. Puigserver trencava l’estructura del teatre a la italiana i creava espais escènics que ajuntaven el públic i els actors.

Quan el 1976 es va estrenar *Quiriquibú*, al Casino de l’Aliança del Poblenou, el panorama de la poesia també havia canviat molt. El dictador Franco acabava de morir i l’esperit de resistència i d’afirmació s’havia tornat més irreverent i radical, i molts autors defugien el realisme i s’alimentaven, per contrast, de les primeres avantguardes, el dadaisme i el surrealisme. Joan Miró, que no era la primera vegada que col·laborava amb algun espectacle, va dibuixar el cartell.

Fotografies d’escena al Teatre l’Aliança del Poble Nou, 1976.

El teatre de Joan Brossa trencava el sentit i la mateixa direccionalitat de la comunicació artística; posar en escena les seves obres requeria esperit innovador i capacitat d’entomar el risc. De nou, es tractava de posar en escena un univers poètic que transgredia els gèneres populars per capgirar completament els codis de la societat.

El fons de l’obra de Fabià Puigserver, inclosos els figurins i els esbossos de *Quiriquibú*, com els que veieu aquí exposats, es conserva íntegrament al MAE.

Cartell de *Quiriquibú* per la Companyia Teatre de l’Escorpí al Teatre l’Aliança del Poble Nou de Barcelona, 1976.

Cartell de Joan Miró per a *Quiriquibú*, 1976.

Teatrí de Fabià Puigserver, 1976.

Professionals de tots els àmbits

L'Institut del Teatre forma actors, ballarins, coreògrafs i directors, i també escenògrafs, il·luminadors, figurinistes, tramoistes, professors... i titellaires i mims. Tot un ventall de professions que alimenten el sector de les arts escèniques a Catalunya i a fora, però que també abasteixen de personal qualificat altres sectors.

De la publicitat als actes multitudinaris, de la música a les relacions públiques, els estudiants de l'Institut del Teatre es troben en àmbits com la moda i el comerç, les convencions i les fires. Tècnics de so i de llums, aparadoristes, productors audiovisuals, programadors d'esdeveniments, comunicadors, assessors d'imatge són feines que emanen directament de les especialitats que ofereix l'Institut del Teatre a través de les seves escoles.

Per la seva estructura, l'Institut és una universitat de les arts escèniques. Ofereix graus en Teatre, Dansa i formació de Tècnics de l'espectacle, amb diverses especialitats cada un, i una sèrie de màsters i postgraus, organitzats en col·laboració amb altres institucions acadèmiques o bé exclusivament per l'IT. Amb aquests postgraus, es busca l'excel·lència tant en el món de l'escena com en tot el que hi estigui relacionat, com ara la docència. En l'àmbit artístic, els alumnes de l'Institut també poden accedir a ITDansa i ITNC, companyies pedagògiques de dansa i de teatre respectivament.

En el context d'una professionalització exigent de les arts de l'espectacle, l'Institut considera els seus programes de recerca com un motor imprescindible del conjunt formatiu de totes les tècniques i especialitats. Per això té en funcionament programes de doctorat, a banda de dos observatoris que tenen la finalitat de generar reflexió sobre la relació entre arts escèniques i altres camps de coneixement. Aquests observatoris organitzen seminaris i activitats per potenciar la projecció de cada àmbit i treballen en col·laboració amb agents de diversos sectors.

Una veritable universitat de les arts escèniques.

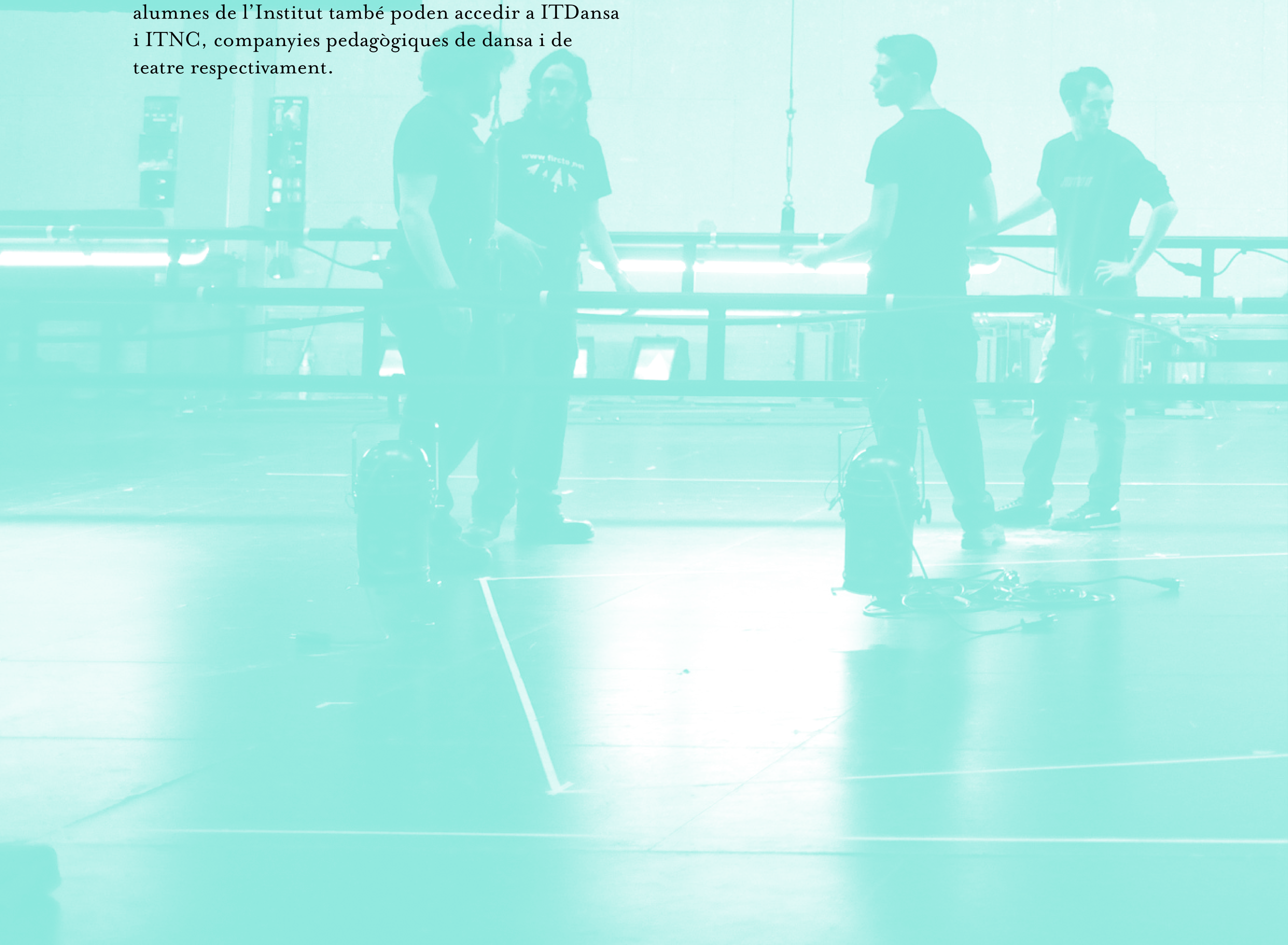

Les escoles de l'IT

L'Institut del Teatre està format per quatre centres docents.

A l'**Escola Superior d'Art Dramàtic**, s'hi imparteix formació universitària en les especialitats d'Interpretació, Escenografia i Direcció i dramatúrgia. Cada una d'aquestes carreres té per objectiu no només la capacitació tècnica dels estudiants, sinó també l'aprofundiment humanístic necessari per excel·lir en qualsevol dels itineraris previstos en cada una.

La dansa, des de l'any 2001, disposa, a Catalunya, de la formació intermèdia necessària per oferir una progressió completa als alumnes. L'anomenat **Grau Professional de Dansa** combina l'**Educació Secundària Obligatòria** (ESO) i els estudis específics de dansa en el mateix edifici de l'Institut del Teatre de Barcelona.

El grau en Dansa de l'Institut del Teatre té dues vessants, una que es decanta cap a la posada en escena de les arts del moviment i l'altra que mira cap a l'ensenyament d'aquest art. Per tant, s'hi pot escollir entre dues especialitats: Pedagogia de la dansa i Coreografia i interpretació. Actualment, però, el **Conservatori Superior de Dansa** tendeix a fer convergir la recerca amb la formació per produir espectacles altament especialitzats i d'alta qualitat interpretativa, tècnica i estètica.

Amb l'**Escola Superior de Tècniques de les Arts de l'Espectacle**, hi col·laboren diversos professionals especialistes i la Universitat Politècnica de Catalunya per a les matèries tecnològiques. La titulació que s'obté és pròpia de l'Institut del Teatre i la Fundació Politècnica, ja que és l'únic centre que ofereix un ensenyament tan especialitzat. Existeixen tres itineraris: Luminotècnia, So i Maquinària escènica. Les matèries de cada especialitat es combinen amb una intensa càrrega de pràctiques en teatres, empreses d'esdeveniments, concerts i muntatges diversos, a més d'una estada a l'estranger d'un mes de durada, gràcies al treball en xarxa amb altres escoles d'Europa i als contactes amb més de 30 teatres de fora del país.

ESAD Escola Superior d'Art Dramàtic

CSD Conservatori Superior de Dansa

EESA/CPD Escola d'Ensenyament Secundari i Artístic Conservatori Professional de Dansa

ESTAE Escola Superior de Tècniques de les Arts de l'Espectacle

Institut del Teatre

Diputació Barcelona

Seu central Barcelona
Plaça Margarida Xirgu, s/n

Centre de Terrassa
Plaça Didó, 1

Centre de Vic
Carrer Sant Miquel dels Sants, 20